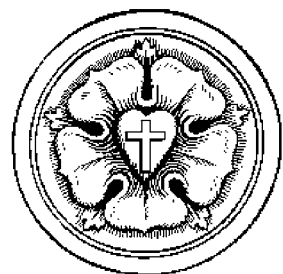

Kapernaum

A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye lapja

2017. év 4. szám

Karácsony

JUBILEUMI KÓRUSKONCERT

A Kaposvári Evangélikus Kórus az idei évben ünnepli fennállásának 20. évfordulóját. A jubileum alkalmával nagyszabású koncerttel, a kórus történetét tartalmazó képes kiadvánnyal és az összes egykori és jelenlegi kórustagot megszólító közösségi délutánnal készültek az evangélikusok az ünnepi alkalomra.

Evangélikus Egyházkerület püspöke az énekkar közösségformáló erejére helyezte a hangsúlyt.

A ünnepi esemény az egykori és jelenlegi kórustagok találkozójaival folytatódott. Különleges volt átél- ni, hogy a zene, az ének hogyan tudja összekapcsolni az élet számtalan területéről érkező embereket.

Vönöczky Gábor kar- nagy tolmácsolta azon kórustagok jókíván- ságait, akik noha nem tudtak eljönni a ta- lálkozóra, de szeretet- tel gondoltak az ének- karban eltöltött évekre.

Mindezek után egy nagyszabású koncert- re került sor, ahol a Kaposvári Evangé- likus Kórus 20 éves

múltjára visszatekintő darabok csendültek fel. A zene segítségével megvalósuló időutazáson felcsen- dül az evangélikus Bach szá- mos korálja, de hallhattak a kon- certre érkezők Kodálytól és a kortárs zeneszerzők egyik legkiemelkedőbb alakjától, a szintén evangé- likus Szokolay Sándortól is zeneműveket. A koncerten orgonán Hircó Iván játszott, szólót Vönöczkyné Magyar Gabriella énekelte.

A koncert végén Pong- rácz Máté evangélikus lelkész köszönte meg az

énekkar vezetőjének Vönöczky Gá- bornak és az egész kórusnak hűséges munkájukat és örömét fejezte ki, hogy az evangélikus kórus Kapos- váron nagy jövő elé tekinthet, hisz soha nem látott érdeklődés kíséri a közösséget.

Az ünnepi nap végül fogadással zárult, ahol nem maradhatott el a szülinapi torta sem, valamint a test- vérkórusok köszöntője.

HIBAIGAZÍTÁS

Előző számunkban megjelent **A 94 tétel nyomában** című cikk végéről, a nyomdai átfutás alatt, lemaradt a szerzőjének neve.

Dr. Blázy Árpád
evangélikus lelkészről és olvasóinktól ezúton is kérünk elnézést!

Várjuk a gyülekezeti beszámolókat, egyéni biznyságtételeket, hozzászólásokat, verseket, rövid novellákat a szerkesztőség címére, lehetőleg elektronikus formában.

Következő számunk **2018. Húsvét** ünnepére jelenik meg!

Krisztus köztünk! Örvendjünk!

Apja, Zakariás, betelt Szentlélekkel, és így prófétált: Áldott az Úr, Izrael Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az ő népét. Erős szabadítót támasztott nekünk szolgálójának, Dávidnak házából, amint kijelentette azt szent prófétái által örök időktől fogva, hogy megszabadítson ellenségeinktől, és mindazok kezéből, akik gyűlölnék minket; hogy irgalmasan cselekedjék atyáinkkal, és megemlékezzék szent szövetségéről, arról az esküről, amellyel megesküdött atyánknak, Ábrahám- nak; és megadja nekünk, hogy ellenségeink kezéből meg- szabadulva, félelem nélkül szolgáljunk neki, szentségben és igazságban öelotte életünk minden napján. Téged pedig, kis- gyermek, a Magasságos prófétájának neveznek majd, mert az Úr előtt jársz, hogy elkészítsd az ő útjait, 77hogy meg- tanítsd népet az üdvösség ismeretére bűneik bocsánata által, Istenünk könyörülő irgalmáért, amellyel meglátogat minket a felkelő nap a magasságból, hogy világítson azoknak, akik sötétségben és a halál árnyékában lakoznak, hogy lábunkat a békesség útjára igazítsa. (Lk 1,67-79)

Isten kinyilatkoztatása

Istenünk, aki az üdvtörténet nagy karmestere, az idők fo- lyamán sok szólistát, „hangszeres” prófétát, látnokot, bírát, „Isten emberét” küldött el a nagy karácsonyi oratórium, a megváltás óriáskompozíciójának előadása előtt. Ezredéve- ken át szóltak az ígéretek, a hangolások, az előjátékok, a Messiás-jövendölések. Az adventi időszakban minden évben megszólalnak újra és újra, mert még tart a kegyelmi idő, a meghallás lehetősége, a rádöbbenés a gyönyörű lelki „szóló- énekekre”, amelyek milliók lelkéért csendülnek fel minden egyházi esztendőben újra és újra. Az egyik Mária magasztaló éneke, a MAGNIFICAT (Lukács 1,46-55). A másik Zakariás áldásmondó éneke, a BENEDICTUS (Lukács 1,68-79).

Zakariás papként és apaként eszközzé válik Isten kezében. A Szentlélek ajándékként prófétál. Hiszen Isten, mint any- nyiszor, előre elmondja a történet célját, értelmét, mondani- valóját. Lukács evangélista nem áll messze Jánostól, amikor a Benedictusban összefoglalja az evangéliumot. Nincs más dolgunk, csak figyelni az ígért beteljesedését.

Erős szabadítót támasztott

Krisztus köztünk. Több történetet tudunk felsorolni az Ószövetségből, amelyben Isten egy emberen keresztül hozza a szabadítást. Mózes, Gedeon, Dávid és sorolhatjuk tovább. De ez a most támasztott szabadító a Szabadító. Erejéhez hatalma is párosul. Ő az a szabadító, akit ígért prófétái által. Az ígért beteljesítője megérkezett, hogy örömtök teljes legyen.

hogy megszabadítson ellenségeinktől

Az ellenség jelen esetben egyértelműen a Római Biroda-

lom. Kilátástalannak látszik a helyzet. Ebből a szolgásgból egyedül Isten szabadíthat ki. Számunkra azonban az ellenség- kép minden olyat megmutat, amitől eddig féltünk. Ez az a kép, amit a globális ellenségtől egészen saját magunkig ki tudunk fejteni. Hiszen Isten megszabadít valós és vélt ellenségeinktől, mert mindegyik a Sátánból ered és táplálkozik. Legfőképpen ugyanis a bűnünk következményeitől, és következményei mi- att féltünk. Ha jön az ellenség, elbújunk a bunkereinkbe. Hány bunkert építettünk már, amelyektől azt reméltük, hogy eltakar- nak az Istennel való szembesülés elől.

megemlékezzék szent szövetségéről

Az igazi beteljesedés szellemében a prófétai szó arra irányít- ja Isten népének figyelmét, hogy a szabadulás igazi értelme az engedetlen nép által megromlott szövetség helyreállítása, a hívő Ábrahám útjára való visszatérés. Mert itt már nem Isten ígéretei a lényegesek, hanem mindaz, amivel ő már megaján- dékozott, ami beteljesedett. De legfőképpen Szentléleknek ajándéka, a hit. Zakariásnak nem kell látnia a keresztet ah- hoz, hogy tudja azt, hogy Isten helyre akarja állítani szövét- ségét népével. Nem véletlenül beszél Ábrahámról, mint a hit ősatyjáról. Ezen a helyen Lukács sem hagyhatja ki Izrael né- pének alapkövét, hiszen tőle indul a történet. És most ez az ígért áldás teljeseedik be a Megérkezettben!

félelem nélkül szolgáljunk neki

A szabadság az igazságban és szentségben való szol- gálat beteljesítése, válaszként Isten tetteire, aki mind- ezek lehetőségét adja népének a szabadítás ígéréteinek valóra váltásában. De ez csak úgy képzelhető el, ahogyan Zakariás átélte. A Szentlélek által. Nincs máshogy lehetőségünk prófé- tálni, de még hinni sem. A karácsonyi ünnep lényegét is csak a Szentlélek által érthetjük meg. Vele lesz Jézus születése nem csupán műsorrá, hanem evangéliummá.

te pedig tanítsd meg népet az üdvösség ismeretére bűneik bocsánata által

Keresztelő János szolgálata és élete előre meghirdetett pró- fétai szolgálat és élet. Egyedi, hiszen, mint az utolsó a Krisztus megtestesült eljövetele előtt, megismételhetetlen. A felszólítás azonban nekünk is szól. Taníts! Tanítsd meg, hogy az üdvösség egyedül a bűnbocsánat által adatik. Végig kell tehát lépke- dem ennek az útján: vallom, bánom, megbocsátottam, igyek- szem, hiszem. És innen indulva másra már nincs is szükség, csak várni. És az Emberfia jön, hatalommal és dicsőséggel. A befogadására is csak egy lehetőségem van, ha úgy fogadom az Isten országát, mint egy kisgyermek, bemehessek oda.

Koczor György

Somogy-Zalai egyházmegye missziói napja

Tab - 2017. október 7

Ökumenikus elmélyülésre volt lehetősége annak, aki október 7-én Tabra érkezett, hiszen Dr Kránitz Mihály, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem professzora, Szászfalvi László Országgyűlési képviselő, református lelkész,

és Szemerei János a Nyugati-Dunántúli Egyházkerület püspöke tartott előadást a reformáció 500 éves jubileuma alkalmából.

A Tabi templomban először Kőszeginé Raczkó Zsuzsanna Esperes asszony áhítatára figyeltünk. (Mt 8,23-27.) Sokszor csak túlenni szeretnénk eseményeket, kapaszkodókat keresünk, és mentjük a menthetőt. Későn vesszük észre, hogy Jézus ott van. A reformáció jubileumi évében is így gondolkodunk. Mentjük az épületeket, fogódzókat keresünk, pedig ez kevés, a legfontosabb hogy Jézusra figyeljünk, Őt észrevegyük és halljuk meg kérdését. „Miért féltek kicsinyhitűek?” Kegyelmevel, a Szentírással akar megmenteni évezredek óta, és még az ünnepeken is háttérbe szorul, aki mindnyájunkért adta magát. Ha vétkeinket letéve, bizunk benne, velünk lesz, megújít.

Koczor György az egyházmegye, most megjelent igehirdetés kötetét bemutat-

va, feltette a kérdést, mit tudunk idézni Luther Kis Kátéjából? – Keveset. „El kell kezdeni tanulni az Istent!” A Káté tematikájára épült könyv címe: Egyedül. A Kis káté tematikája és a négy „Sola” alapján, és azzal a gondolattal: amikor Isten elé állok, ülök, térdelek, egyedül vagyok... Segít a könyv megérteni: Egyedül Ő ment meg minket!

Jeremiás 29,7-el kezdte előadását a református Szászfalvi László Országgyűlési Képviselő: „Igyekeztek a város jólétén...”, a reformáció társadalmi és közösségi hatását boncolgatva. Az embernek van személyes felelőssége, önmagáért, családjáért, egyházáért, környezetéért, hitéért, hogy egymás javára fáradozzon, Isten dicsőségére. Ezzel és a „solákkal” együtt, lehetett a reformációnak gazdasági és politikai hatása. A protestantizmus átforgatta a Kárpát-medence gondolkodását. A munka a gazdaság teológiai kategóriává lett, mert az ember Istentől kapott hivatása, küldetése a fáradozás „a város jólétén.” A reformációnak köszönhető a polgárság kialakulása pl. Genfben. Kálvin kimondta, hogy a kamatszedés legitím, ugyanakkor ő volt az, aki elkötelezetten, komolyan és szigorúan fellépett a gyermekek és kiszolgáltatottak védelmében. Intézményrendszert dolgozott ki a hátrányos helyzetűeknek. A felelősség Istentől van, támogatni lehet a szabadítókat, Isten mindig küld Mózeseket és gondnokokat, de az „egyetemes papság” alapján, közös döntések is születnek a presbitériumokban. S végül az anyanyelvű prédikációkban, hozott újat a reformáció, de a legnagyobb érték a Bibliafordítások születése.

Dr. Kránitz Mihály professzor Úr, először Gyékényesi származásáról, majd arról az örömről szólt, hogy a Wittenbergi Magyar napokon egyetlen római katolikusként vehetett rész a küldöttségben. A Tabi oltárképre utalva, fontos hogy a hajóba Jézus lép be, együtt vagyunk vele, de ha valaki egyénieskedik, az úgy jár, mint Péter, elsüllyed. A mai reformáció ökumenikus, számot

vet a múlttal, és utat mutat a jövőre. A katolikus egyház hálás lehet az egységtörekvések lépéseiért, Jézus mondatára alapozva: „Legyenek mindnyájan egyek!” Évszámok, pápák, nagygyűlések mutatják az utat, hogy nyitottak, befogadóak legyünk és felelősek egymásért. Nem mehet el a világ mellettünk, sok közös feladatunk van, a Bibliaszertetet továbbadni, az egységet egymás javára munkálni, a Szentlélekre figyelni. Az 500 évvel ezelőtti eseményekben, benne van a korabeli egyház visszás élete is. A közös pontokat kell keresni, nem úgy mint a vallásháborúk idején, mondjuk Csepregen, arra csak azt lehet mondani „mea culpa”. Ő is jelen volt ünnepi alkalmakon, amikor a sebek gyógyítása történt, mondatokkal, vagy koszorúzással, így most az építkezés ideje van. Fontos lépések: 1999 Közös Nyilatkozat a megigazulásról, azután a jubileumi év megnyitása, Lundban Ferenc Pápával. Öröm, hogy húsvétkor két szín alatt lehet áldozni és házasságkötéskor együtt lehet úrvacsorázni, s elkezdődött a közös Újszövetség fordítás, ami nagy jelentőségű.

Szemerei János Püspök, Zs.103,2-el ad először hálát mindazért, ami 1517-ben elindult, amit Istentől kaptunk. Az igazán fontosat féltve őrizzük, mint a megható történet kitelepített evangélikus nénije, akinek szerettei a titkos kulccsal, évtizedekkel később a Soproni templompadban, nyitották ki, találták meg féltett kincsét: Bibliáját, a gyerekkor, a múlt, a haza és család emlékét. Identitás válságban mindenkinek fontos a saját öröksége, a Szent iratok, hagyományok tisztelete. Ami a 16. sz.-i reformációban történt, az elementáris, mélyről jövő vulkánkitörés, istenkeresés. Luther, mint teológiai tanár, szenvedélyes igazságkereső volt. Saint Exupéryről idéz, „Az a vulkán amit rendszeresen tisztítanak, az csendben ég, nem robban.” A 16. sz-i katolikus egyház nem a 21. sz-i! Luther írt az érsekének, elment Rómába, teológiai párbeszédre hív, udvariasan kezd, szándéka a tisztítás volt. Melancthon is megfogalmazza, nem a válás volt a cél! Óriási ajándékai a reformációnak, az anyanyelvre fordított Biblia, és benne Jézus hatalma, szeretete, a megigazulás. Vannak különbségek, hiányok, és megrendítő gesztusok, pl. amikor 2. János Pál megkoszorúzta a Gályarabok emlékművét! A reformáció kincse áldozatok árán értékelődik: százával, ezrével nőttek ki az evangélikus református templomok, születtek Bibliafordítások. Ma pedig benne vagyunk a

párbeszédben, a közös útkeresésben, mert Jézus egyféléképpen lát és szeret, minden embert, akit megváltott, megtisztított, és meghívott gyermekévé.

A missziói napon a Tabiak vendégszeretetében részesültünk a gyülekezeti teremben, s a szomszéd étteremben egyaránt. Délután a Balatonboglári Gospel kórust hallgattuk, spirituálékat is énekeltek, s látszott az arcukon a lelkesedés a hit, az Isten dicséretét éneklők öröme. Az ismerős dallamok, még tovább énekelnek bennünk. Köszönjük!

Folytatásként három felügyelő vallott a reformációval kapcsolatos érzéseiről. Kendeh Gusztáv keszthei felügyelő, az előző rendszerben megtapasztalt nehézségeiről, az evangélikus korálok fontosságáról, énekkincsünk továbbadásáról szólt, hogy az egyházi iskolákban tanuló, fiatal nemzedék is megismerje értékeinket.

A zalaegerszegi felügyelő, dr Kostyán László szólt arról, hogy a reformáció nem elhajlást jelent, hanem visszatérést a tiszta forráshoz.

A megosztottság rejtett fájdalmait érzi, mint vegyes házasságban élő, muzeológus. A reformáció a katolikus egyháznak, magába szállást is jelentett, mindnyájunknak pedig a Bibliára hangolódást hozza az emlékezés, mert ez bátorságot, hitet, és szabadságot ad. Térjünk meg a forráshoz, és erősödjünk meg általa! (előadását a továbbiakban olvashatják. A szerk.)

Dr Sütő Zoltán, idézte az előadónak szóló hármast ajánlatot: „Állj fel, hogy lássanak, beszélj hangosan, hogy értsenek, legyél rövid, hogy szeressenek!” Fontos, hogy szakmában elismert legyek! Azután Lk.18,10-14 alapján vallani: „Uram bűnös vagyok!” Gyülekezeti kirándulásuk, Kecskeméten és Soltvadkerten volt, az igehirdetésben volt egy mese a majomról, akit a zsiráf fürödni küld, meg tükör elé, mert festékes lett. Mintha velünk történe, hónunk alatt a Szentírás, mint tükör, milyenek lát bennünket az Isten? Pál mondja: „A teljes Írás Istentől ihletett”, ezért Ézsaiással együtt mondjuk: „Keressétek az Úr szavát!” Feladat, tisztelni, szeretni, szolgálni, akit nem ismerünk, de ha olvassuk a Szentírást, megismerjük a szerető Istent!

A Záró áhítatot, az úti áldást Smidéliusz Zoltán missziói felelős lelkész tartotta. **Smidéliuszné Drobina Erzsébet**

Dr. Kostyál László, zalaegerszegi felügyelő előadása a Somogy-Zalai Egyházmegye missziói napján hangzott el 2017. október 7-én Tabon.

Kedves Testvérek!

Felszólalásom gondolatmenetének kiindulópontja Smidéliusz Zoltán azon a kérdése, hogy mit jelent számomra ma, a 21. század második évtizedében az 500 évvel ezelőtt lezajlott reformáció?

Ha a választ kizárólag a mostani bizonyágtételemet magyarázó tiszteletből adódóan, egy megyeszékhelyi, egyszersmind közpvárosi gyülekezet felügyelőjeként keresném, viszonylag könnyű helyzetben lennék. Egy ilyen kérdésen azonban nem tudok kizárólag az egyik énem szerint elgondolkozni. Élethelyzetem, szerteágazó feladataim következtében ennél lényegesen összetettebb, vagy ha úgy tetszik, komplexebb képet kell magamban kialakítanom. Ezt a most harmonikusnak érzett képet sok belső vívódás árán építettem fel magamban, és mindeddig meglehetősen kevesekkel osztottam meg, ezért ilyen szempontból a jelenlévők most kivételezett helyzetben vannak.

Talán természetes is, elvárható is, hogy evangélikus gyülekezeti felügyelőként a reformációt az anyaszentegyház szekerét a helyes, krisztusi irányba fordító, kiemelkedő eseménynek, a Jöisten emberi történelembé való beavatkozása szép példájának tekintsem. Krisztus szent és tiszta, egyetemes anyaszentegyházát másfél évezred alatt a bűnös embernek sikerült odáig züllesztenie, hogy a bűnbocsánatot és hozzá kapcsolódóan az üdvösséget pénzért kínálták az ezt szomjazóknak. Az örök életet ugyanolyan árucikké silányították, mint egy pár csizmát vagy egy hordó bort. És ez csak a jéghegy csúcsa volt, mert a világi hatalommal szorosan összefonódó későközépkori egyház visszaéléseit és visszasságait – mondhatni úgy is: a krisztusi tanítástól való elhajlásait – Luther kilencvenöt tételben ostorozta. Az az út, amelyre a középkor végén a nyugati kereszténység vezetői tévedtek, nem az üdvösség útja volt. Isten, aki féltő szeretettel viseli gondját nyájának, akinek apostola, János a Szentírás utolsó könyvében Krisztus menyasszonyaként látatja az egyházat, most lépéskényszerbe került. Az egyik oldalról az emberi bűn, a másíkról a saját szeretete kényszerítette, hogy lépjen. Korábban is küldött már reformátorokat, akiknek követőit az egyház vagy kiközösítette és a világi hatalmak prédájává tette, mint a valdenseket vagy a huszitákat, vagy integrálta és saját szervezetébe adaptálta őket, mint a koldulórendeket: a ferenceseket és a domonkosokat. A 16. század elejének amúgy is zavaros történelmi körülményei és ezeken belül jogos egyházi reformtörekvései között az oszmán birodalom az iszlám nevében iszonyú kegyetlenséggel támadt Európára. Mindeközben a kereszténység, amely a nyugati kultúra sikereinek vallási-etikai létalapját képezi, hatalmi göggyében és pénzéhségében saját szellemi bázisának felszámolásával volt elfoglalva. Isten ebben a helyzetben indított cselekvésre egy egyszerű ágostonrendi szerzetest, Luther Márton.

A reformáció, ahogyan ma látjuk, nem átfarmálás, vagyis valami újnak létrehozása, hanem az eredeti formához való visszatérés. A katolikus egyház mindmáig azt tartja, hogy az egyházat a történelem során Krisztus Szentleke irányítja, ezért a (katolikus) keresztény tanítás két fő pillére a Biblia és a szent hagyományok. Luther ezzel teológiai vitába szállt, azt hangsúlyozva, hogy hitünk és tanításunk kizárólag a Szentírás alapulhat. A hagyományok e szférába való beemelése ugyanis lehetőséget teremt az emberi gyarlóság számára, hogy egyes földhözragadt, szűkebb érdekekből fakadó gondolatokat, fejtegetéseket hitelvekként állítson be. Ezzel szemben a „sola scriptura” elv kizárólag az egyház közösségének Lélektől vezetett képviselői által összeállított Szentírást fogadja el a keresztény hit alapvetéseként, és ezzel visszatér az ősegyház törekvéseire. Bezárja a kiskaput az isteni rendeléstől eltérő érdekek egyházban való megjelenése és a tanításba való beépülése előtt. Luther másfél évezred rárokódott salakjától tisztította meg az egyházat, éppen úgy, ahogyan az ércből kiolvasztják az aranyat. És saját életében tudta vállalni azt a tüzet, a szenvedés, megalázottság tüzeit, ami szükséges a tiszta nemesfém létrejöttéhez. Igent mondott az isteni feladatra, még annak árán is, hogy saját szerzetesi fogadalmának megszegését is az Istenhez való hűség eszközének tekintette. Vissza tudott térni a gyökerekhez, a Biblia lefordításával visszaadta a híveknek a számukra érthetetlen latin nyelv használata révén tőlük korábban elzárt tiszta forrást, és az üdvösség alapjául egyedül a hitet és Isten irgalmasságát tette. Ilyen módon megerősítette, restaurálta az egyház korhadozóban lévő épületét, és felkészítette az elkövetkező történelmi

viharok kiállítására. A reformáció ugyanakkor nem lehet egyszeri, mára régen lázárultnak tekintett folyamat. „Ecclesia semper reformanda est”, ahogy mai protestánsokként is tartjuk, vagyis a tisztaság megtartása folyamatos alakulással, változással kell járjon. Tudomásul kell vennünk, hogy változó világunkban evangélikus egyházunk is állandó megújulásra szorul. Ennek akkor teszünk eleget, akkor végezzük igazán jól a munkánkat, ha társadalmunk minden rétegét, minden korosztályát meg tudjuk szólítani, számukra hiteles üzenetet közvetítve feljűk. Ragaszkodnunk kell a tanításhoz, de nem ragaszkodhatunk mereven sem formákhoz, sem személyekhez. Mindent annak kell alárendelnünk, hogy Krisztus evangéliuma a lehető legszélesebb körben terjedjen, és a Krisztushívők nagy közössége, és ezen belül evangélikus gyülekezeteink erősödjének és növekedjenek.

Élethelyzetemből adódóan egy másik aspektusból is szemlélnem kell a reformációt. Éppen a mai napon az evangélikus férfikörök regionális találkozója zajlik Zalaegerszegen, ahol a fő témát az evangélikus-katolikus vegyes házasságok képezik. Magam is ilyen házasságban élek – mégpedig valóban boldogan – immár 33 esztendeje, ezért úgy érzem, néhány gondolatot erről is meg kell osztanom Önökkel. Nagyon fiatalon házasodtunk össze, és szilárdan, csalhatatlanak érzett jelek alapján hisszük, hogy Isten egymásnak rendelt bennünket. Házasságon, családon belül a vegyes házasság nem jelent számunkra problémát. Az evangélikus Útmutató szerint olvassuk a napi igét, reggel a protestáns, este a katolikus fordítású Bibliát forgatjuk. Egy rövidebb életszakaszt leszámítva mindig jártunk közösségbe, ami többnyire ökomenikus volt, de hazánk vallási megoszlásának megfelelően katolikus dominanciával. Mindketten ismerjük saját felekezetünk tanítását, tudjuk, hogy ennek melyik az a része, amit másikkunk nem vall hozzánk hasonló módon, és azzal is tisztában vagyunk, hogy a másik tanításból mi az, amit mi másképp gondolunk. Feleségem nem vesz részt evangélikus úrvacsorán, én összeszorítom az ajkam, ha körülöttem a gyülekezet üdvözlégyet imádkozik. Egyházzogilag nem áldozhatok egy katolikus misén, sőt, évekkkel az evangélikus templomban kötött házasságunk után a katolikus templomban is meg kellett ismételnünk fogadalmunkat, hogy a merev fel-fogású katolikus pap hajlandó legyen feleségemet megbérmálni. De ami e szempontból a legfontosabb: általában nem együtt járunk templomba, és ez mindkettőnknek fájdalmat jelent. Egyikünk sem akarja elhagyni saját vallását, illetve felekezetét, ugyanakkor érezzük, hogy ez alapvetően nincs így rendjén. Ilyen szemszögből – nagyon kérem, ezt jól értsék – a reformáció tragikus dolog. Tragikus, mert szakadást idézett elő, Krisztus földi testén, Isten szent egyházán belül, aki Jézus szavaival azt ígérte, hogy egyetlen nyáj és egyetlen pásztor lesz. Ebben a tragédiában Isten az atyák bűnét büntette harmad- és negyediziglen, sőt, ilyen szempontból nézve ma is hordoznunk kell annak terhét, mint a pusztai vándorlás alatt az engedetlen Izraelnek. Az egyház akkori állapotának súlyosságát mutatja, hogy a bölcs Isten ilyen eszközöz nyúlt. Nekünk ma is fontos lenne, hogy ne két irányba induljunk vasárnap reggel, hogy együtt adhassunk hálát az elmúlt hétért és kérhessünk áldást a következőre, hogy együtt járuljunk az Úr oltárához, hogy együtt vegyünk részt a közös gyülekezetünk életében, vagy hogy ne utasítson vissza a túlbuzgó katolikus pap, ha barátaim keresztapának kérnek fel. Ehelyett – bár mondhatnánk, hogy nekünk magunknak semmi közünk hozzá – cipelnünk kell annak ódiáját, amit elődeink bűnei ránk testáltak. A magunk életében megtaláljuk azokat a kompromisszumokat, amelyek mentén *közös (!)* kereszténységünket megélhetjük, de a megosztottság miatt érzett rejtett belső fájdalmat ez nem oldhatja fel.

Végül a reformációt muzeológusként történelmi, illetve történészi nézőpontból is szemlélem, s ha így nézem, bekövetkeztét történelmi szükségszerűségnek tartom. Itt nem a krisztusi tanítás tisztaságán esett foltoknak eltüntetésére gondolok, hanem arra, hogy a katolikus egyház, mint intézmény mindmáig őrzi a római birodalom késői szakaszának államegyházi berendezkedését, amely mellől maga az őt ilyen státuszba helyező állam – történelmi paradoxonként – másfél ezer éve megszűnt. Ma is az egykori birodalom székhelyéről kormányozzák, hierarchiája, kormányzati módszere pedig lényegét tekintve egyértelműen ahhoz a feudális korszakhoz kötődik, amely történelmi példaképként tekintett az egykori birodalomra. A középkori Európa jelentős államai sikereiket a katolikus egyházzal, mint szervezettel való szoros szimbiózisban érték el, és ilyen módon a politika és a vallás intézményei közötti határ szinte teljesen elmosódott. A 16. században azonban a feltörekvő polgári réteg nem csupán részt követelt a hatalomból és a politikai döntésekből, hanem egyre inkább a maga szája íze szerint kívánta alakítani azokat. Nyilvánvalóvá vált, hogy a korábbi uralkodó osztályokkal szövetséges katolikus egyház befolyását, és ugyanúgy a keresztény tanítás pillanatnyi érdekek szerinti finom alakításának lehetőségét vissza akarta szorítani. Ilyen értelemben a reformáció az egyházban, mint intézményben lezajlott polgári átalakulás, vagyis a társadalomban lezajló nagy fordulatnak a vallási szférában történő leképezése. Egy sokkal demokratikusabb intézményrendszer, illetve egyházkormányzat alakult ki, amelyben megszűnt annak eshetősége, hogy az egyház földi vezetője ex katedra döntéssel valamely, a Szentírás által alá nem támasztott tant hitelvét, dogmává nyilvánítsa.

Nem kívánom itt az egyházi irányítás protestáns átalakításának valamennyi pozitív – és persze negatív, hiszen ilyen is volt – hatását árnyaltan kielemezni, csupán a változtatás történelmileg szükségszerű voltát szeretném *Folytatás a 8. oldalon*

Folytatás a 7. oldalról

hangsúlyozni. Mégis fontosnak tartom rámutatni az általam látott legnagyobb, sajnos sokszorosan beigazolódott veszélyre. A nyugati világban korábban egyetemesnek látott egyházszervezet Wittembergből kiinduló megváltoztatása kaput nyitott ahhoz is, hogy nem feltétlenül csak hitelvek, hanem bizony nem egyszer gazdasági vagy egyéb szubjektív érdekek mentén is alakultak, és mindmáig alakulnak keresztény színezetű felekezetek, szekták. Mindannyian tudunk ilyenekről. A vallási visszaélések számomra visszatartóak, mert az emberek Isten utáni szomját szubjektív érdekek igájába fogják. Mi, evangélikusok a tiszta forráshoz tértünk vissza Luther Márton tanításával. Ez a tett óriási jelentőségű dolog, ugyanakkor veszélyes fegyver volt, amit csak a Szentlélek világosságában járva szabad használni.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a másik oldalról azt sem, hogy a reformáció visszahatása a katolikus egyházon belül is jelentős megújulást eredményezett. Ennek számos vonatkozása persze kevésbé harmonizált a lutheri törekvésekkel, azonban a római egyházon belül is egy komoly lelki elmélyüléshez vezetett. Felismerték a változtatás és az elvilágiasodás elleni fellépés szükségességét, és – ha lehántjuk a minket, protestánsokat rendkívül sok szenvedéssel sújtó intézkedéseket – látnunk kell azt is, hogy számos lépést tettek a keresztény hit megerősítése és az egyház szervezeti megújítása érdekében. Fontos intézkedéseket hoztak a klérus műveltségi és erkölcsi szintjének emelésére, és ehhez a korszakhoz köthetők az első katolikus bibliafordítások is.

Mindezek után teljesebben, egyszersmind árnyaltabban tudom megvilágítani, mit is jelent számomra a reformáció. Miután evangélikus hitben nőttem fel, evangélikusként jutottam el a Jézussal való élő kapcsolatra, először is érzelmi kötődést jelent a reformációt elindító Luther Márton tanaihoz, és ebből kifolyólag meghatározza az identitásomat is. De Isten ajándékát is jelenti, amelynek révén megtisztította Krisztusnak a földi zarándokútja során megszeplősödött menyasszonyát, az egyházat, és visszaigazította lábát a helyes ösvényre. Jézus ígéretének valóra válását jelenti, hiszen ő azt mondta, a világ végezetéig minden napon velünk lesz. Fegyvert jelent, amelynek segítségével mindig lehetőség nyílik még az egyházi fensőbbéggel szemben is az evangélium tanításához ragaszkodni, de kétélű fegyvert, amelyet csak – Pál apostol hasonlatával élve – a Lélek kardjaként szabad használni. Példát jelent, a bátorság és az Istenre hagyatkozó hit szép és magasatos példáját. Szabadságot jelent, arra, hogy a világ teremtéséről és az örök életről, vagyis a nem látható valóságról alkotott képem mind biblikus, mind természettudományos ismereteimmel összhangban lehessen. Arra is szabadságot jelent, hogy megváltómmal, Jézussal közvetítők és előírt formák nélkül, személyes kapcsolatban legyek igéje, az imádság, és számos más, számomra nyilvánvaló ajándéka és útmutatása által. Ezen túl pedig feladatot jelent, a forráshoz való ragaszkodás és a fejlődéshez igazodó folyamatos intézményi-szervezeti megújulás feladatát. Feladatot, hogy a forráshoz való visszatérés jegyében minden lehetőséget tegyünk meg a kereszténységen belüli egységért, a felekezeteket elválasztó törésvonalak feloldásáért, az egymással szemben érzett gyanakodás még mindig fel-fellelhető maradékának megszüntetéséért. Feladatot, hogy hazánk és Európa jövőjét, kultúránk jövőjét az azt megalapozó kereszténység szellemében, a Krisztus feltámadásába vetett közös hitünkre támaszkodva építsük fel. És végül feladatot, hogy minden helyzetben meggyőződéssel tudjak bízni abban, ezt az építkezést Isten végül megáldja, és népét megerősítve és megtartva győzelemre vezeti.

Köszönöm, hogy meghallgattak!

Kostyál László

Luther szobor Zalaegerszegen

Luther Márton bronzszobrát az evangélikus templom melletti parkban állították fel 2017. október 27-én Zalaegerszegen. A reformátort kezében Szentírásal ábrázoló, emberléptékű, teljes alakos alkotás Farkas Ferenc szobrászművész munkája. Megvalósítását, illetve az emlékpark kialakítását a város önkormányzatának támogatása tette lehetővé.

A szoborállítási ünnepséget Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke, illetve Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke mellett megtisztelte jelenlétével Balog Zoltán, emberi erőforrás miniszter is.

Szemerei János evangélikus püspök a Szentírás fontosságát emelte ki megszólalásában. A reformátor újra felfedezte ezt a kincset, amely a minket kereső Isten csodáját mutatja meg – fogalmazott.

Fiatal felnőttekre fókuszáló est az evangélikusoknál

Évtizedek óta súlyos probléma Somogy megyében és a somogyi megyeszékhelyen a fiatal párok megtartása, az induló családok segítése abban, hogy szülőföldjükön gyökeret verjenek.

A kaposvári evangélikusok, a gyülekezet uniós pályázatának segítségével olyan közösségi alkalmak megtartását tűzték ki célul a 2020-ig terjedő időszakban, melyek a fiatal felnőttekre való fókuszálással segíthetik a szülőföldön, gyülekezetben maradáshoz. Ennek egyik első alkalmaként az az előadás és vacsora, amit a Kaposvári Helyőrségi Klub éttermében szerveztek meg a gyülekezet vezetői. A szervezők számára is meglepetést okozott, hogy a hiánypótló alkalomra olyan nagy volt az érdeklődés, hogy már jóval a meghirdetett program előtt elfogytak a rendelkezésre álló helyek, így teltházzal, 50 evangélikus kötődésű fiatallal kezdődhetett meg az est.

Pongrácz Máté evangélikus lelkész köszöntő szavai után a Kaposvári Evangélikus Egyházközség felügyelőjével, Dr. Sütő Zoltánnal hallhattak a résztvevők egy beszélgetést, melyben többek között – a világi vezető életútját végigkísérve – a keresztyén élet fordulópontjai, valamint az Istennel élt élet lehetőségei kerültek előtérbe. A beszélgetésben az evangélikus gyülekezet felügyelője mély és személyes hangnemben vallott ő és felesége hitéről, a házasság és a munka szeretetének fontosságáról, valamint a Biblia életformáló szerepéről.

Az esemény kapcsán a szervezők célja az is volt, hogy megmutassák a fiatal felnőttek számára, milyen a felnőtté

válás kezdetén, az élet fordulópontjain az Istenbe kapaszkodást lehetőségként megélni.

A beszélgetés után Pongrácz Máté lelkész egy asztali áldással indította el az est további részét, melyben a finom ételek mellett élénk beszélgetés kezdődött az előadásban elhangzottakról, valamint a fiatal felnőttek életének nehézségeiről, munkahelyi és családi krízisekről és örömeiről.

A vacsora jó lehetőségként szolgált arra, hogy a hasonló életkorú és azonos felekezethez tartozó fiatalok megismerkedjenek egymással, kapcsolatok, barátságok kötődjenek, a templomi közegen túl közösséggé formálódjanak, még intenzívebben beágyazódjon életük és családjuk a somogyi megyeszékhely életébe.

A kaposvári evangélikus gyülekezet vezetőinek terve, hogy az est januárban egy bállal, februárban a Házasság Hetén egy újabb vacsorával, majd márciusban egy nagyszabású találkozóval folytatódjon.

50 napig a lutheri reformáció szellemében

Augusztus 30-án Zalaistvádra érkezett a Gyülekezeti és missziói osztály által készített Evangélikus Képeskönyv, mintegy nyitányként az „50 nap 500 év” programsorozatának. A sok élményt röviden próbálom összefoglalni és ezzel egy kis betekintést adni.

1. Családi nap

Zalaistvádon családi nappal kezdődött meg a lutheri reformáció 500 éves évfordulója alkalmából szervezett programsorozat. A község Önkormányzatával közösen szervezett alkalom a templomban kezdődött.

Koczor György lelkész nyitó igehirdetése után Petőfi Lászlóné polgármester mondta el köszöntőjét. A gyülekezet énekkara és az óvodások műsora színesítette az együttlétet, melyen sor került az országos rajzpályázat díjkiosztására is.

A Luther rajzfilm egy darabjának megnézése és közös éneklés után megnyitották a Vikár Tibor által összeállított gyülekezettörténeti kiállítást.

A remek őszi időben az udvar adott helyet a ME-NYÉT zenekar koncertjének és a táncháznak.

Szokás szerint a helyiek főzték a vacsorát, akikhez a Vadásztársaság is csatlakozott vaddisznópörköltjükkel.

2. Dalkörök Baráti Találkozója Pakodon

Pakodon Hálaadás Napjára és a Dalkörök Baráti Találkozására szóló meghívás, melyet a lutheri reformáció 500. évfordulójának szellemében rendeztünk a helyi Margaréta Kulturális Egyesülettel. A szokásos aratási hálaadó istentisztelet után a Zalaistvándi Evangélikus Énekkar Luther Márton énekeiből adott elő egy csokornyit.

Ezek után a zalabéri, a pókaszeptki, a pakodi, a türjei kórus lépett a színpadra és különböző kegyességű és eredetű egyházi népdalokat és népi kegyességű népdalokat énekelt. Közben ovisok és iskolások versekkel és gyerekjátékokkal színesítették a programot.

A zenei élményeket megszakította a zalaistvándi evangélikus gyülekezet tagjai által saját feldolgozásában bemutatott Kilenc kő című drámajáték.

A komoly pillanatok után az összes kórus együtt énekelte Praetotius Úristen, e napon téged áldunk című háromszólamú kórusművét.

3. Zenei Találkozó Zalaistvádon

Koczor György lelkész az Útmutató napi igéjével nyitotta meg a délutánt, melyen a zenén át hallgathatta a közönség tovább az örömhírt. Először Dankos Attila orgonaművész és tanítványai szólaltatták meg a lélekemelő dallamokat. Ezek után Johann Attila két tuba szólódarabot adott elő, majd a harmadik művön keresztül – zseniálisan – mutatta meg hangszere különböző hangszíneit. A zalaegerszegi Pálóczi Horváth Ádám Zeneiskola két növendéke zongorázott. Záró „tételként” Kovács László a soproni Berzsenyi Liceum iskolalelkésze és Bartokos Botond az iskola tanulója orgonán játszottak evangélikus korálokot és a korálokhoz tartozó előjátékot, illetve improvizációt. A művek között Asbóth Lídia Túrmezei Erzsébet: A wittenbergi oltárkép előtt című versét szavalta, majd felolvasott Luther Márton gondolataiból.

4. Gyülekezeti ünnep Zalaszentgróton

Van Bibliád? Olvasod is? Koczor György lelkész ezekkel a kérdésekkel nyitott a gyülekezeti napot a bevezető áhítatban.

Az 50 nap 500 év gyülekezeti programsorozat zalaszentgróti állomásán a Kilenc kő drámajátékot mutatták be a gyülekezet tagjai, majd Völgyesy Szomor Fanni verses zenés előadása mélyítette el a délután mondani-valóját. Tornai András versei és az énekek mind az életigenlés csodájával érintette meg a szépszájú gyülekezetnek. Szeretettelvégséggel zárult az esemény.

5. Kemenesaljai Találkozó

Az egykori Kemenesaljai Egyházmegye gyülekezeteit hívtuk az 50 nap 500 év programsorozat utolsó nagyívű alkalmára Zalaistvádra.

A nyitó áhítaton Koczor György helyi lelkész a hét igéjével köszöntötte az egybegyülteket.

A celledömölki gyülekezet fiataljai Rác Dénes lelkész reformációi színdarabját adták elő. A kemeneshögyészi Élő Kő Alapítványról Pablényi Edina beszélt. Dr. Weller-Jakus Erika a SZEDIK (Szombathelyi Diakóniai Központ) most induló nevelőszülői hálózatáról adott tájékoztatást.

A zalaegerszegiek a Nőegylet (Loós Csabáné) és a Férfikör (Loós Csaba) történetét és jelenét mutatták be. Közben pedig Kiss-Kránicz Judit egy új kezdeményezésről, a pusztaszentlászlói kreatív biblióról szolt.

A beszámolókat közös éneklés (gyülekezeti, ifjúsági, kánon) és egyháztörténeti játék fűszerezte.

A házigazda gyülekezet tagjai által előadott drámajáték, a Kilenc kő – melyet harmadszor adtak elő a programsorozat alatt – újra megdöbbenően szembesített bennünket a kérdéssel, hogy „Te mit tennél?”. Hogy a Szentírás olvasásáért, a Krisztusért feláldoznád-e az életed?

6. Véget ért az 50 nap 500 év programsorozat

Méltóképpen, ökumenikus istentiszteletekkel zárult az 50 nap 500 év programsorozat a zalaistvándi gyülekezetben.

Október 29-én délután Zalaszentgróton gyűltek össze ünnepelni az evangélikus, római katolikus és református gyülekezet tagjai. Kovács Sándor plébános a nagy parancsolatokról szóló igeszakasz (Mt 22, 34-39) alapján hirdette az igét. Koczor György lelkész igehirdetése a reformációi ünnep igéjének alapján (1Kor 3,11) szolt.

Október 31-én Zalaistvádon az összgyülekezeti ünneplés szintén a római katolikus testvérekkel együtt történt. Horváth Zsolt plébános Jézusról, a jó pásztorról tett biznyságot (Jn 10,11-16).

Koczor György igehirdetésében – Róm 1, 16-17 alapján – szolt a hit ajándékáról.

A közös úrvacsoravétel után, a gyülekezeti ház udvarán ültetett két őshonos almafa mellett elhelyezett táblával pedig az összetartozás – mindenki számára láthatóan és reméljük, termést hozóan – került megpecsételésre.

Az 50 nap 500 év véget ért, de előttünk újabb évek, évtizedek, századok vannak, melyekben Krisztusra figyelve nekünk is meg kell állnunk.

12. SZÉLRÓZSA
ORSZÁGOS EVANGÉLIKUS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ
BÜK 2018. július 25-29.

mégis!

„A Te szavadra mégis kivetem a hálót!” (Lk 5,5)

Kapernaum

A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegeye lapja

MEGJELENIK EGY ÉVBEN NÉGYSZER

Felelős kiadó:

Kőszeghné Raczkó Zsuzsa esperes

Felelős szerkesztő: **Koczor György**

Telefon: +36 20/824-3444

Email: gyorgy.koczor@lutheran.hu

A szerkesztőség címe:

8932 Zalaistvánd, Arany János tér 2.

Tördelés:

Renzol Dekor Reklámstúdió,

Zalaszentgrót

Készült az **Asperján Nyomdában.**